

۸- رابط «جمله خبریه» در موارد زیر چیست؟ ص ۶۶ - ۱/۵ نمره

الف) «الورقاء تُغَرَّدُ فوق الشجرة»: جواب: ضمیر «هی» مستتر در «تُغَرَّدُ»

ب) «لباس التقویٰ ذلک خیر»: جواب: «ذلک» که به مبتدا اشاره دارد.

ج) «الذین یجتنبون الإثم فالعاقبة للمتقین»: جواب: تکرار معنای مبتدا

۹- اسم و خبر «نواسخ» را در آیات زیر معین کنید. ص ۸۴ تا ۱۰۲ - ۱/۵ نمره

الف) «قالوا تالله تفتوؤ تذاکر یوسف»: جواب: «أنت» مستتر، اسم «تفتؤ» - جمله «تذاکر یوسف» خبر.

ب) «انظروا کیف کان عاقبة المکذبین»: جواب: «کیف» خبر مقدم - «عاقبة» اسم «کان»

ج) «فإن لک فی الحیاة أن تقول لا مساس»: جواب: «لک» متعلق به محذوف خبر مقدم - مصدر مؤول «أن تقول» اسم «إن»

۱۰- شرایط سه گانه عمل «لا» ی شبیه به لیس را در قالب مثال بیان کنید. ص ۹۲ - ۱ نمره

جواب: «لا رجل حاضرأ» ۱. نکره بودن اسم و خبر ۲. حفظ ترتیب ۳. شکسته نشدن نفی بواسطه «إلا»

۱۱- با توجه به احکام «افعال مقاربه» دلیل نادرستی جملات زیر را بنویسید. ص ۸۷ و ۸۸ - ۱ نمره

الف) «إخولقی زید یکتب تمارینه»: جواب: واجب است خبر «إخولقی» مقترن به «أن» ناصبه باشد.

ب) «یوشک زید ذهب أمه»: جواب: واجب است خبر افعال مقاربه، فعل مضارع باشد.

۱۲- حرکت همزه «ان» در موارد زیر چیست؟ چرا؟ ص ۹۹ تا ۱۰۲ - ۱/۵ نمره

الف) «سمعت خطیباً أنه امیر الخطباء»: جواب: وجوب کسر؛ زیرا صفت برای اسم ذات واقع شده است.

ب) «آلم تر أنا انزلنا من السماء ماء»: جواب: وجوب فتح؛ چون در جایگاه مفعول به واقع شده است.

ج) «أخذر الکسبل أنه یورث الفقر»: جواب: جواز فتح و کسر؛ زیرا در موضع تعلیل قرار گرفته است.

۱۳- سه مورد از تفاوت‌های «ضمیر شأن» با سایر ضمایر را بنویسید. ص ۱۱۲ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. ضمیر شأن به مابعدش برمی‌گردد به خلاف سایر ضمایر؛ ۲. همیشه به صورت مفرد ذکر می‌شود. ۳. همیشه به صورت غائب آورده می‌شود. ۴. هیچ‌گاه

خبرش بر آن مقدم نمی‌شود. ۵. لازم نیست از خبرش، ضمیری به آن برگردد. ۶. منفرش دارای محل اعرابی است.

۱/۵

۱/۵

۱

۱

۱/۵

۱/۵

امتحانات مرکز عمومی شهردار ۹۹-۱۳۹۸

پایه سوم دبیرستان، نوبت دوم ۱۳۹۸

سر مدرسه

شماره برگه	تاریخ	صفحه
۶۰	۱۵	۱۱۳

شماره پاسخ صحیح اول	نمره صحیح	نمره در حدت
شماره پاسخ صحیح دوم	نمره صحیح	نمره در حدت

کدام متجان:	۲۹۹۳/۰۲
تاریخ از من:	۱۳۹۹/۰۶/۰۱
شعنوان:	نحو عالی ۱
کتاب:	مبایء العربیة ۲
محدوده:	از ابتدای کتاب تا ابتدای منوعات (ص ۱۱۷-۱۳)
حذفیات:	ندارد

نام و نام خانوادگی:

نام پدر:

که تکلیفی:

در حدت:

شماره:

امکان:

۱- گزینه صحیح در مورد «أن» در عبارت «عِلْمَتُ أَنْ لَا يُرْجَعِ أَخْوَكُ» را معین کنید. ص ۱۷

- الف. لا تنصب المضارع لأنها مخففة من انقضاء.
- ب. تنصب المضارع لأنها مخففة من انقضاء.
- ج. لا تنصب المضارع لأنها تفسر به زائد.
- د. تنصب المضارع لأنها مصدرية ناسبة.

۲- در کدام مورد تقدیم «خبر» بر «مبتدا» مصتنع است؟ ص ۶۰ و ۶۱

- الف. كيف أخوك؟
- ب. اذرعهم انقضاء.
- ج. زيد في النار.
- د. ما زيد.

۳- کدام گزینه در مورد ترکیب «أنت» در آیه شریفه «كنت أنت الرقيب» صحیح است؟ ص ۷۴

- الف. عطف بیان
- ب. بلا مقش
- ج. خبر اول
- د. مبتدا

۴- در کدام مورد تقدیم خبر «فعل ناقصه» صحیح است؟ ص ۸۲

- الف. ضاربا ما كان عمرو
- ب. قائما أصبح عمرو
- ج. حاضرأ ليس بكر
- د. جالسا مادام زيد

۵- اعراب «فعل مضارع» را در موارد چیست؟ ص ۲۱-۲۲

- الف) رزقنی الله مالاً فاتخذنی به: جواب: رفع. زیرا فعل مضارع بعد از جمله مثبت آمده و بیان عطف شده است.
- ب) لا تشرب من الشر فتقع فيه: جواب: نصب. چون فعل مضارع مقرون به فاء شده و بعد از نهی آمده است.
- ج) ما تزال تأتینا فتحدثنا: جواب: رفع. زیرا نای جمله قبل از مضارع به اثنان تاویل می رود.
- د) اطلب العلم تنجح فی الشارین: جواب: جزم. چون فعل مضارع مجرد از فاء بوده و بعد از طلب واقع شده است.

۶- در موارد زیر علت وجوب مقدم شدن «مفعول به» چیست؟ ص ۴۷ و ۴۸

- الف) «إنما یخشى الله من عباده العلماء»: جواب: محصور بودن فاعل.
- ب) «من كساه الخياء ثوبه لم یز الناس عینة»: جواب: مفعول ضمیر متصل و فاعل، اسم ظاهر است.
- ج) «ابتنى إبراهيم ربه»: جواب: به فاعل ضمیری متصل است که به مفعول به برمی گردد.
- د) «و أما السائل فلا تنهره»: جواب: عامل مفعول (السائل) بعد از فاء جزء در جواب «نأ» آمده و فعل (لا تنهر) معمول دیگری ندارد.

۷- وجوه ترکیبی جملات زیر را بنویسید. ص ۶۸ و ۶۹

الف) هل قادمان القابیان جواب: قدامان: خبر مقدمه - ائمتان: مبتدای موحر

ب) ما مسافر زید جواب: مسافر: خبر مقدم - زید: مبتدای موحر. همچنین مسافر: مبتدای وصفی - زید: فاعل و جانشین خبر

ج) ما قائم ابواه زید جواب: قائم: خبر مقدم - ابواه: فاعل قائم - زید: مبتدای موحر

۸- در جملات زیر کدام یک از ارکان جمله (مبتدا - خبر) حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید. (وجوبی - جوازی) ص ۷۳-۷۱

۲	
---	--

الف) الْحَمْدُ لِلَّهِ الْكَرِيمِ: جواب: حذف وجوبی مبتدا.

ب) خَرَجْتُ فَإِذَا الْعَدُوُّ: جواب: حذف جوازی خبر.

ج) لَعْمَرُكَ لَأَقُومَنَّ: جواب: حذف وجوبی خبر.

د) نَعِمَ الرَّجُلُ زَيْدٌ: جواب: حذف وجوبی مبتدا.

۲	
---	--

۹- علت عدم جواز حذف نون «کان» در موارد زیر چیست؟ ص ۸۴

الف) لَمْ يَكُنِ اللَّهُ: جواب: چون بعدش همزه وصل است.

ب) مَا أَكُونُ: جواب: چون مجزوم نیست.

ج) لَمْ يَكُنْهُ: جواب: چون بعدش ضمیر نصب است.

د) مَا كَانَ: جواب: چون ماضی است.

۲	
---	--

۱۰- حکم همزه «ان» در موارد زیر چیست؟ چرا؟ ص ۱۰۲-۹۹

الف) الْمَدْرَسَةُ أَنهَا مَنَارُ التَّمْهِيدِ: جواب: وجوب کسر. زیرا خبر از ذات واقع شده است.

ب) احذر الكسل أنه علة الفقر. جواب: جواز فتح و کسر. زیرا در موضع تعلیل واقع شده است.

ج) تَبَّ إِذْ أَنْ اللَّهَ رَاحِمٌ. جواب: وجوب کسر. زیرا بعد از إِذْ واقع شده است.

د) عِنْدِي أَنْكَ عَالِمٌ. جواب: وجوب فتح. چون در موضع مبتدا واقع شده است.

۱	
---	--

۱۱- چهار مورد از وجود افتراق «ضمیر شأن» با سایر ضمائر را بنویسید. ص ۱۱۰

جواب: ۱. ضمیر شأن برخلاف اصل به مابعدش بر می‌گردد. ۲. همیشه به صیغه مفرد می‌آید. ۳. همیشه به صیغه غائب استعمال می‌شود. ۴. خبرش بر آن مقدم نمی‌شود.

۵. لازم نیست ضمیری در خبرش باشد تا به آن باز گردد. ۶. مفسرش دارای اعراب محلی است به خلاف سایر مفسرات.

۸- نقش ترکیبی «اسماء ثمره» را در جملات زیر بنویسید. ص ۲۶ و ۲۷ - ۲ نمره

الف) مَنی نَقِمَ اُمِّی: جواب: مفعول به.

ب) مَن یَذْهَبُ اَذْهَبَ مَعَهُ: جواب: مبتدا.

ج) مَن تَكْرَمَ فَمَنْ مَعَهُ مَعْتَبَرٌ عِنْدی: جواب: مفعول به.

د) وَلَدٌ مِّنْ یَهِیَئِمْ اَهْلَهُ: جواب: مضاف الیه.

۹- علت آمدن قیود معین شده در تعریف «الفاعل اسم مرفوع تُدْمُ علیه فعل تام معلوم» او شبیه و اسند الیه چیست؟ ص ۴۲ - ۱/۵ نمره

جواب: «تدم علیه فعل» چون اگر فعل مؤخر از اسم بیاید آن اسم، مشتاق به فاعل

«تام» چون اگر فعل ناقص باشد اسم مرفوعش فاعل نیست بلکه اسم ناسخ است

«معلوم» چون مرفوع فعل مجهول نائب فاعل است نه فاعل.

۱۰- از مجموع اسباب لفظی و معنوی «حذف فاعل» (مجهول آوردن فعل) چهار مورد نام ببرید. ص ۵۱ - ۱ نمره

جواب: اسباب معنوی ۱. جهل به فاعل ۲. میل و رغبت در محض بودن فاعل برای سامعین ۳. مشهور بودن فاعل بگونه‌ای که ذکر آن لائق می‌باشد ۴. عرضی به

ذکر فاعل تعلق نگرفته است. اغراض لفظی: ۱. ایجاز ۲. مراعاة و مخالفت بر سجع و کلام.

۱۱- مسوغ «ابتداء به نکره» در جملات زیر چیست؟ ص ۶۰ و ۶۱ - ۲ نمره

الف) مُتَّبِعِیْ اَصْنَاءُ حَوْلَهُ: جواب: تسغیر مبتدا.

ب) عَالِمٌ مُّجَاهِدٌ قُتِلَ فِی سَبِيلِ اللّهِ: جواب: موصوف بودن مبتدا.

ج) سَرِینَا وَ نَجْمٌ قَدْ اَصْنَاءُ: جواب: وقوع در ابتدای جمله حالیه.

د) «وَبِئْسَ لِلْمُصَلِّفِینَ» جواب: دعاء (به شر [نفرین]) بودن مبتدا.

۱۲- آیا جملات زیر که «خبر» شان با «مبتدا» مطابقت ندارد، صحیح هستند؟ چرا؟ ص ۶۹ - ۲/۲۵ نمره

الف) الْجَمَلَةُ نَوْعَانِ: جواب: آری، زیرا خبر جامد است.

ب) هُنْدٌ قَائِمَةٌ اَبْوَهَا: جواب: آری، زیرا هر چند خبر متعلق است ولی به اسم ظاهر رفع داده است.

ج) الْیَتْمَانُ قَائِمُونَ: جواب: خیر، زیرا خبر مشقی است که رافع ضمیر مبتدا می‌باشد.

۱۳- «مبتدای وصفی» را تعریف نموده و مثال بزنید. ص ۷۵ - ۱/۲۵ نمره

جواب: صفتی است که بعد از نفی یا استفهام واقع شده و اسم ظاهر یا ضمیر متصل بعد از خود را رفع بدهد. (نمره ۰/۷۵) مانند: مَا قَائِمٌ زَيْدٌ. (نمره ۰/۵)

۱۴- در جملات زیر نوع محذوف (مبتدا یا خبر) و نوع حذف (وجوبی یا جوازی) را معین کنید. ص ۸۰ و ۸۱ - ۲ نمره

الف) فِی ذِمَّتِی لَأَفْعَلَنَّ: جواب: حذف وجوبی مبتدا.

ب) خَرَجَتْ فَاِذَا زَيْدٌ: جواب: حذف جوازی خبر.

ج) لَوْلَا عَلٰی لَهٰتِکَ عَمْرٌ: جواب: حذف وجوبی خبر.

د) الدَّرْسُ الْاَوَّلُ: جواب: حذف جوازی مبتدا.

۱۵- آیا «عسی» در جمله «عسی أن یوحلاً أخواک» تام است؟ چرا؟ ص ۱۰۱ - ۱/۵ نمره

جواب: خیر، زیرا لازمه تام بودن «عسی» آن است که «أخواک» فاعل «یوحل» باشد و این معتنع است زیرا فعل «یوحل» به ضمیر باوز رفع داده است لذا نمی‌تواند در اسم ظاهر عمل کند.

۱۶- عبارت «لا» الناقیة للجنس إذا نعت اسم المرفود بمفرد متعبل به جاز فی النعت البناء علی الفتح و جاز النسب و الرفع را در قالب

مثال توضیح دهید. ص ۱۲۰ - ۲ نمره

جواب: هر گاه مانند «لا رَجُلٌ ظَلِیفٌ» اسم «لا» مفرد باشد و برایش نیز نعت مفردی آورده شود در حالی که بیان صفت و موصوف چیزی فاصله نشود در این صورت

در کلمه «ظریف» سه وجه راه دارد: ۱. مبنی بر فتح شود، (ظریف) ۲. منصوب شود، (ظریفاً) ۳. مرفوع شود، (ظریف)

امتحانات متمرکز عمومی (مخ)

سال ۱۳۹۷-۹۸
شماره ۴۷۸۳۳
مهر ۱۳۹۷

موضوع: عربی

کتابخانه	۳-۲۹۵۷
کلاس	۱۸-۱۹/۱۸۵۱
مدرسه	مدرسه خانی ۱
کد	مدرسه های تهریز
نام	مدرسه چهارم از ابتدای علم السیر تا انتهای من المصنوع من ۱۳۵۰-۱۳۶۰

نام و نام خانوادگی:	
شماره نام صحیح من	شماره نام صحیح من
شماره نام صحیح من	شماره نام صحیح من

۱- با توجه به احکام «أن» ناصبه استعمال نادرست را معین کنید. ص ۱۷

- الف. عَجِبْتُ مِنْ أَنْ تُصْرَبُوا.
- ب. عَلِمْتُ أَنْ تُصْرَبُونَ.
- ج. أَعَجَبْتُ أَنْ تُصْرَبُوا.
- د. عَلِمْتُ أَنْ تُصْرَبُوا.

- ۲- اعراب صحیح «فعل مضارع» را معین کنید. ص ۳۰ و ۳۰
- الف. مَا قُمْتُ فَتَنْصُرُ زَيْدًا.
 - ب. مَا قُمْتُ تَنْصُرُ زَيْدًا.
 - ج. مَا قُمْتُ فَتَنْصُرُ زَيْدًا.
 - د. مَا قُمْتُ تَنْصُرُ زَيْدًا.

- ۳- در کدام جمله تقدم «خبیر» بر «مبتدا» جایز است؟ ص ۶۵
- الف. مَنْ يَخْدُلُ فِي الْخُسْرِى.
 - ب. كَمْ خَبِيرٍ فِي بَيْتِ أَبِي!
 - ج. لَسِيْتَ خَيْرٌ مِنَ الْآخِرِ.
 - د. أَشَوَى مَتْنَى.

- ۴- کدام یک از افعال ناقصه به معنای «انتقال» می باشد؟ ص ۹۳
- الف. يَرَى.
 - ب. يَصَارُ.
 - ج. مَا يَبْرَحُ.
 - د. مَا دَامَ.

- ۵- با توجه به احکام حروف «شبهه بالفعل» استعمال صحیح را معین کنید. ص ۱۰۹ و ۱۱۰
- الف. إِنَّ الْأَعْرَاضَ لَتَمَاءَةٌ مُمَزَّتٌ.
 - ب. إِنَّ صَاحِبِيَّ فِي الدَّارِ.
 - ج. إِنَّ لِيَّ الدَّارَ زَيْدًا.
 - د. إِنَّ زَيْدًا قَاتِمٌ.

قبل توجه مصحح محترم؛ با توجه به اشکال موجود در گزینه های سؤال فوق، این سؤال حذف و نمره آن به سؤال ۷ اضافه گردد.

- ۶- کدام مورد جزء ویژگی های خیر «ضمیر شأن» نمی باشد؟ ص ۱۲۶
- الف. کونها جمله اسمیة.
 - ب. کونها جمله خبریة.
 - ج. کونها متأخرة عن ضمیر الشأن.
 - د. کونها مشتقة علی ضمیر يعود إليه.

۷- عبارت «إذا اقتربت لام التعلیل بر «لا» النافية قبل المضارع لا يجوز استعمالها إلا مع «أن» الناصبة» را در قالب مثال توضیح داده و علت آن را بنویسید. ص ۱۸ - ۲ نمره

جواب: هرگاه در مثل «تَصْرَبُكَ لِأَنَّ تَقْتُلَ» که قبل از فعل مضارع لام تعلیل با «لا» نافية در کنار هم قرار می گیرند لازم است که آن ناصبه مظهر گردد (لأنَّ لِأَنَّ لا) تَقْتُلَ) زیرا جمع شدن دو «لام» یعنی لام تعلیل و لام در «لا» نافية ناپسند می باشد.

امتحانات مشترک عمومی (سطح ۲)

شماره ثبت: ۹۸۰۲۲۰۰۰
شماره: ۹۸۰۲۲۰۰۰

موضوع: عربی

کتاب	۹۸۰۲۲۰۰۰
صفحه	۱۳۸۷/۰۳/۲۸
تاریخ چاپ	۱
تعداد نسخه	۱
تاریخ انتشار	۱۳۸۷/۰۳/۲۸

نام و نام خانوادگی	شماره ثبت	شماره

۱- اعراب مضارع در مثال‌های «النساء موقنات ان یزخمن الله» و «ما کان الله لیظلم الناس» به ترتیب کدام است؟ س ۱۹، ۲۷

- الفه مرفوع - مجزوم
- به منصوب - مرفوع
- ج. منصوب - مجزوم
- د مرفوع - منصوب

۲- محمول جمله «و ارزقنا حج التیة الحرام» کدام است؟ س ۵۰ تا ۵۲

- الفه بشرقنا حج التیة الحرام
- به بشرقنا حج التیة الحرام
- ج. بشرقنا حج التیة الحرام
- د بشرقنا حج التیة الحرام

۳- نقش وصف در جملات «إنما داع انشاء» و «کیف معذرون الیومین» به ترتیب کدام است؟ س ۶۹

- الفه خبر مقدم - خبر مقدم
- به خبر مقدم - مبتدا
- ج. مبتدا - خبر مقدم
- د مبتدا - مبتدا

۴- در کدام مورد مبنی شدن تابع اسم «لای» نفی جنس، جایز است؟ س ۱۰۷

- الفه لا غلام رجل ظریف عتد
- ب. لا رجل ظریف عتد
- ج. لا رجل و غلام عتد
- د. لا رجل مبتدا ظریف

۵- در جمله «ان تفرنی اوزک فاکرمک» چند وجه اعرابی در رابطه با «اکرمک» جایز است؟ چرا؟ س ۲۱ - ۱/۵ نمره
جواب: سه وجه ۱. جزم (اکرمک) بنا بر این که به جواب صفت شده باشد ۲. نصب (اکرمک) بنا بر این که «ن» مصدیه در تقدیر باشد ۳. رفع (اکرمک) بنا بر این که جمله استعانه باشد

۶- با توجه به عبارت «الفاعل یكون انما صریحاً و انما مؤولاً بالصریح و كذلك العامل فانه صریح او غیر صریح و هو علی ثلاثة انواع» به موارد زیر پاسخ دهید س ۴۳ - ۱/۵ نمره

الف) مراد از فاعل «مؤول بالصریح» را نوشته و مثال بزنید
جواب: مراد فاعلی است که از موصول حرفی و سه آن تشکیل شده است. (۱/۵ - نمره) مانند: بلقی انک تلج فی الامتحان (۱/۳۵ - نمره)
ب) اقسام سه گانه عامل غیر صریح را نام ببرید
جواب: اسم فعل، مصدر، اسم فاعل (و اسم مآله و صفت مشبهه و...) (۱/۳۵ - نمره)

۷- آیات زیر مصداق «تقدیم و جویی» کدام یک از فاعل یا مفعول است؟ چرا؟ س ۴۹ - ۳ نمره
الف) «إنما یخشى الله من عباده العلماء»: جواب: تقدیم مفعول بر فاعل؛ به جهت این که فاعل، محصور قیه است
ب) «أنا حاتم عدا فله الأسماء الخشنی»: جواب: تقدیم مفعول بر فعل و فاعل؛ به جهت اینکه عدا فله صفت است
ج) «عالمنا الیتیم فلا فقیهین»: جواب: تقدیم مفعول بر فعل و فاعل؛ زیرا فعل بعد از فاء جزء در جواب آما آمده است و موصول دیگری همانند طرف که بتواند بر فعل مقدم شود وجود ندارد
د) «ان تصیبتکم سیئة یفر جوابیها»: جواب: تقدیم مفعول بر فاعل؛ به جهت اینکه مفعول، ضمیر متصل و فاعل اسم فاعل است

۸- رابط بین «جمله خبر» با «ابتدا» را در جملات بیان کنید. ص ۶۶ - ۱ نمره

۱

الف) الْمَوْلُودُ بِمِثْقَالِ بُدَيَّةٍ. جواب: ضمیر محذوف (مثال) منه

ب) الْإِقْتِصَادُ ذَلِكَ نِصْفُ الْفَنَى. جواب: «ذلك» که مشارک به آن است.

۹- نقش کلمات مشخص شده چیست؟ ص ۶۸ و ۶۹ - ۱/۵ نمره

۱/۵

الف) هَلْ مُعَذَّرُ أَخِيكَ؟ جواب: نائب فاعل

ب) مَا قَالِمُ أَبَوَاءِ زَيْدٍ. جواب: مبتدای مؤخر

ج) إِنَّمَا قَاتِمٌ عَبْدَاكَ. جواب: مبتدای وصفی

۱۰- اصل جملات مشخص شده را بنویسید. (محذوف را بیان کنید) ص ۷۱ و ۷۲ و ۸۴ - ۲ نمره

۲

الف) مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ جواب: فَعَمَلُهُ لِنَفْسِهِ

ب) لَوْلَا الْعَدْلُ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ. جواب: لَوْلَا الْعَدْلُ لَمَوْجُودٌ

ج) خَرَجْتُ إِذَا الْعُدُوَّ. جواب: الْعُدُوَّ كَأْسٍ

د) لَا يَأْمَنُ الدَّهْرُ ذُوَ نَفْسِي وَ لَوْ كَانَ [ذُو لَيْفِي] مَلَكًا.

۱۱- علت نادرستی جملات زیر را توضیح دهید. ص ۱۰۶ و ۱۰۷ - ۱ نمره

۱

الف) لَا رَاكِبٌ فَرَسًا فِي الْمَلْرِيقِ.

جواب: چون «راکب» در ساید خود (فارس) عصب کرده است (مفعول به) و شبهه منطوق است پس باید نصب بگیرد (نه این که مبنی بر فتح باشد).
ب) لَا رَجُلٌ عَدْلًا نَفِيرًا.

جواب: در صورت فاصله شدن بین اسم «لا» نفی جنس و صفتش، مبنی بر فتح شان «لا» جایز نیست. (به خاطر امتناع ترکیب).

۱/۵

۱۲- فرق معنوی «لا» نفی جنس و «لا» تشبیه «لیس» را در قالب مثال توضیح دهید. ص ۱۰۲ - ۱/۵ نمره

جواب: وقتی «لا» نفی جنس بر اسم نکره داخل می شود حقیقت آن را به صورت کامل نفی می کند به عنوان مثال وقتی گفته می شود «لا رجلٌ في الدار» وجود جنس «رجل» در خانه نفی می گردد، بنابراین جایز نیست بعد از آن گفته شود «رجلٌ رجلاً» برعکس «لا» تشبیه «لیس» که می تواند برای نفی جنس باشد یا نفی واحد، بنابراین بعد از جمله «لا رجلٌ في الدار» می توان گفت «رجلٌ رجلاً».

۱/۵

۱۳- علت عدم جواز جانشینی «إذا» به جای «ثاء» جواب: در جملات زیر چیست؟ ص ۳۰ - ۱/۵ نمره

الف) مَنْ يَجْتَرِدُ فِيمُو يَنْجَحُ جواب: چون «ادات شرط» موجود در حقه (مَنْ) شرط «ان» و «إذا» است.

ب) إِنْ تَقِيَّبَ زَيْدٌ فَإِنْ أَخَاَهُ حَانِسِرٌ جواب: چون جمله جواب شرط با وجود اسمیه بودن با یکدیگر از نواسخ (ان) شروع شده است.

ج) إِنْ أظَاعَ بَكَرٌ فَمَسَالَمٌ عَلَيْهِ جواب: چون جمله جواب شرط، دارای معنای دعایی بوده و خبری نیست.

امتحانات مرکز عمومی (سطح ۲)

شماره روز: ۱۷-۱۶
سال: ۱۳۹۶

۳۰۰

شماره: ۱۰ صحیح ۱۵ نادر ۱۵

تیمار اول	تیمار دوم	تیمار سوم
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
تیمار چهارم	تیمار پنجم	تیمار ششم
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

کلاس	۲۹۶۱۰۰۵
شماره	۱۳۹۶/۱۰/۱۶
نام	نحو عالی ۱
نام خانوادگی	صادق احمدی
محل تولد	تهران

نام خانوادگی: _____ نام: _____ گروه: _____ کلاس: _____

۱- نقش کلمه مشخص شده در «لم أرَ تَلَمِذًا أُجِدَّ بِهِ التَّنَاءُ مِنْ صَاحِبِ الاجْتِرَادِ» چیست؟ ص ۴۳

۰/۵

- (الف) مبتدا
 (ب) خبر
 (ج) فاعل

(د) اسم «کن» محذوف

۰/۵

۲- در کدام مثال مجوز «مبتدا» واقع شدن «اسم نکره» عام بودن آن است؟ ص ۵۷

- (الف) كَتَبْتُ هَذَا أَحْلَافِي.
 (ب) إِنْسَانٌ خَيْرٌ مِنْ زَيْبَةٍ.
 (ج) كُلُّ نَشْرَبِي السَّائِدَةِ.
 (د) يَكْفُلُ عَالِمٌ خَفْوَةَ.

۰/۵

۳- گزینه صحیح در مورد حروف تشبیه «لیس» کدام است؟ ص ۹۱ تا ۹۳

- (الف) اِنْ: غالباً بعد از «لَا» می آید و عملش باطل می شود.
 (ب) لَآتٍ: کمر اسمش اسم زمان باشد غالباً خبرش حذف می شود.
 (ج) مَا: اگر به وسیله «تَمْ» مؤنثی برای خبرش بیاید، مرفوع می گردد.
 (د) لَا: اگر بعد از آن «اِنْ» زائد بیاید عمل نمی کند.

۰/۵

۴- در کدام مثال مقدم کردن اسم «اِنْ» جایز است؟ ص ۹۵

- (الف) اِنْ فِي الْجَنَّةِ نُفُورًا مِنَ النَّارِ.
 (ب) «اِنْ مَعَ لَمْسٍ يُسْرًا»
 (ج) اِنْ فِيهِ الْفَأْرُ صَاحِبِيهَا.
 (د) اِنْ تَنَا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَى.

۰/۵

۵- اصطلاحات زیر را توضیح دهید. ۱/۵ نمره

- (الف) لام جحود: جواب: لامی که بعد از «کن» متقی بیاید تا معنای نفی را تأکید نماید. ص ۶۹
 (ب) نائب فاعل: جواب: اسمی مرفوع که قبل از آن فعل مجهول آمده باشد که به آن استند داده شده است. ص ۵۰
 (ج) خبر: جواب: لفظی است که به مبتدا استند داده شده باشد در حالی که معنای آن را کامل کند. ص ۵۶

۰/۵

۶- نقش «اسم شرط» را در مثال های زیر بنویسید. ص ۲۷ و ۳۷ - ۱/۵ نمره

- (الف) «وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ» جواب: مبتدا
 (ب) «أَيُّمَا تَكُونُوا يَدْرِكْكُمْ الْمَوْتُ» جواب: مفعول به (شرف)
 (ج) مَنْ تَغْرِبَ أَضْرَبَهُ. جواب: مفعول به

۰/۵

۷- کلماتی را که «شبه فعل» محسوب شده و می توانند «فاعل» را رفع دهند نام ببرید. (۶ مورد) ص ۴۱ - ۱/۵ نمره

جواب: اسم فاعل، اسم تفضیل، صفت مشبیه، اسم مبالغه، مصدر، اسم فعل

۹- علت نادرستی عبارت «ذُهِبَا أَخْوَاكِ» و «تَعَلَّمِ الْفَتَاةُ» را بیان کنید. ص ۴۴ - ۱ نمره

جواب: عبارت اول صحیح نیست چون هرگاه فاعل، اسم ظاهر باشد فعل باید مفرد بیاید. دومی صحیح نیست چون هرگاه فاعل، مؤنث حقیقی باشد واجب است فعل نیز مؤنث شود.

۱۰- جملات زیر را مجهول کنید. ص ۵۰ و ۵۱ - ۱/۵ نمره

الف) كَسَوْتُ الْفَقِيرَ ثَوْبًا: جواب: كَسَى الْفَقِيرُ ثَوْبًا.

ب) صُمْتُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ: جواب: صِيَمَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ.

۱۱- محذوف را در جملات زیر بیان کنید. ص ۷۲ و ۸۴ - ۱/۵ نمره

الف) لَوْلَا الْعَدْلُ لَفَسَدَتِ الرَّعِيَّةُ: جواب: لَوْلَا الْعَدْلُ مَوْجُودٌ ...

ب) لَا يَأْمَنُ الدَّهْرَ ذُو بَغْيٍ وَ لَوْ مَلِكًا: جواب: وَ لَوْ كَانَ مَلِكًا.

ج) قَالَ الْجَاهِلُ فِي قَلْبِهِ لَيْسَ إِلَهٌ: جواب: لَيْسَ إِلَهُ مَوْجُودًا.

۱۲- فائده ضمیر فصل چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید. ص ۷۴ - ۱ نمره

جواب: أَخُوكَ هُوَ الْعَالِمُ - فائده: جناسازی خبر از تابع؛ با آمدن ضمیر فصل می فهمیم که اسم بعد از آن خبر است نه تابع (صفت) اسم ماقبل ضمیر.

۱۳- دو احتمال موجود در معنای عبارت «لَا رَجُلَيْنِ فِي الدَّارِ» را توضیح دهید. ص ۱۰۵ - ۱/۵ نمره

جواب: احتمال اول این است که «لا» برای نفی جنس «رجال» باشد به این معنا که از جنس مرد کسی در خانه نیست و احتمال دوم این است که نفی تثنیه می کند یعنی ممکن است یک یا چند مرد در خانه باشد.

۲۸۷۸۴	کتاب	۱/۵
۲۸۷۸۴	کتاب	۱/۵
۲۸۷۸۴	کتاب	۱/۵
۲۸۷۸۴	کتاب	۱/۵

۱/۵

۸- علت وجوب تقدیم «مفعول به» را در موارد زیر بنویسید. ص ۴۹
 الف) «مَنْ كَسَاهُ الْحَيَاءُ ثَوْبَهُ لَمْ يَرِ النَّاسُ عَيْبَهُ»: جواب: مفعول به، ضمیر متصل و فاعل، اسم ظاهر است.
 ب) «فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ»: جواب: فعل مفعول به، بعد از فاء جزاء در جواب «أَمَا» آمده و فعل (لا تقهر) معمول دیگری ندارد.
 ج) «قَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِبَانًا تَعْبُدُونَ»: جواب: مفعول به بر فعل و فاعل مقدم شده زیرا ضمیر منفصل است.

۱/۵

۹- رابط بین «جمله خبر» با «مبتدا» در مثال های زیر چیست؟ ص ۶۵ و ۶۷
 الف) أَخْرَجْنَا مَا أَخَاطَبَكُم بِهِ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ. جواب: خبر در معنی عین مبتدا است لذا محتاج رابط نیست.
 ب) اللُّؤْلُؤُ مِثْقَالُ بَدِينَارٍ. جواب: ضمیر محذوف، تقدیر: اللُّؤْلُؤُ مِثْقَالُ مِنْهُ بَدِينَارٍ.
 ج) الْكِتَابُ نِعْمَ الْاٰنِيسُ فِي سَاعَةِ الْوَحْدَةِ. جواب: جواب: تکرار معنای مبتدا در جمله خبر («الانيس» از جهت معنی همان «الكتاب» است).

۱/۵

۱۰- با توجه به شرائط خبر «أفعال مقاربه» دلیل نادرستی جملات زیر را بنویسید. ص ۹۰
 الف) أَخَذْتُ أَنْ أَهْدِيَهُمْ بِالْعِقَابِ إِذَا لَمْ يَنْتَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ. جواب: واجب است خبر افعال شروع، مجرد از «أَنْ» ذکر شوند.
 ب) عَسَتْ أَنْ تَعُودَ أُخْتِي مِنْ رَحْلَيْهَا الطَّوِيلَةِ. جواب: «أُخْتِي» نمی تواند اسم «عَسَتْ» باشد چون «مِنْ رَحْلَيْهَا» متعلق به اوست و فصل به اجنبی لازم می آید («عَسَتْ» فعل تام است و باید مذكر ذکر شود).

۱/۵

ج) مَتَى تَطْفِقُ تُرَاجِعُ دُرُوسَكَ وَ قَدْ حَانَ مَبْعَاذُ الْفَحْصِ. جواب: «طَفِقَ» جامد است و مضارعش در عربی کاربرد ندارد.
 ۱۱- با توجه به احکام «لا» نفی جنس، علت نادرستی مبنی بر فتح شدن اسم مشخص شده را بنویسید. ص ۱۰۵ تا ۱۰۷
 الف) لَا رَاكِبٍ فَرَسًا فِي الطَّرِيقِ. جواب: اسم «لا» شبه مضاف است و باید منصوب شود.

۱/۵

ب) لَا رَجُلٍ عِنْدَنَا خَرِيفًا. جواب: بین اسم «لا» و صفتش فاصله وجود داشته و مبنی شدنش جایز نیست چون امکان ترکیب وجود ندارد.
 ج) لَا عِنْدَنَا رَجُلٌ مَقِيمٌ. جواب: خبر «لا» بر اسمش مقدم شده است در حالی که شرط عملش، اتصال اسم به «لا» می باشد.
 ۱۲- هدف از استعمال «ضمیر شأن» را در قالب مثال تشریح کنید. ص ۱۱۰ (امتحانات عمومی نیم سال دوم ۹۵-۹۴)
 جواب: هدف از استعمال ضمیر شأن، بزرگ نمودن مطلب است؛ زیرا در مثل جمله «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» متکلم ابتداء کلام خود را بواسطه ضمیر شأن (هُوَ) به صورت مبهم بیان می کند که این ابهام موجب توجه مخاطب نسبت به اهمیت مطلب می شود سپس ابهام ضمیر شأن را بواسطه جمله مقسره «اللَّهُ أَحَدٌ» برطرف می سازد.

امتحانات مرکز عمومی (سرخ)

شماره ثبت	شماره پرسشنامه	شماره برگه
شماره برگه	شماره پرسشنامه	شماره ثبت

تاریخ برگزاری: ۱۳۹۷/۱/۲۳
 ساعت: ۸:۳۰ تا ۱۰:۳۰
 شهر: تهران

گروه	۲۹۷۱/۰۲
رشته	۱۳۹۷/۱-۲۳
نوع عالی	۱
کتاب	ساده عربی
مدت حل	از ۱۱:۳۰ تا ۱۲:۳۰

نام و نام خانوادگی: کد ملی: شماره پرسشنامه: شماره برگه:

۱- «ان» در عبارت «أريد أن أتعلم» از کدام نوع است؟ ص ۱۷

- الف. ساخته از ثقیله
 ب. موصوله
 ج. مفسره
 د. زائده

۲- فعل مضارع، در کدام گزینه منصوب نیست؟ ص ۲۱

- الف. لا تقرب من الشر فتق فيه.
 ب. رزقني الله ما لا أفتقد به.
 ج. ليت لي ما لا فأجد به.
 د. زيد غير فاقم فتتظرب.

۳- در کدام گزینه، حذف «فاء» جایز است؟ ص ۲۸

- الف. ان كنت تحب الله ا فلا تميل امره.
 ب. ان سقطت حيويتك فلا تسمت به.
 ج. ان اسأوك فليس ما تقبلو.
 د. من يطلب قبحه.

۴- ترکیب همیشگی کلمه «معان» چیست؟ ص ۵۱

- الف. مفعول مطلق
 ب. مفعول به
 ج. ظرف
 د. حال

۵- با توجه به عبارت «إن لام التأكيد يؤتى بها لتوكيد النفي بعد «كان» المنفية نحو: «ما كان الله ليظلم الناس» تسمى أيضا هذه اللام

- الف. اللام الجحود لملامتها الجحد» به سؤالات زیر پاسخ دهید. ص ۱۹ - ۱۵ نمره
 الف) اعراب و نقش «المنفية» چیست؟ جواب: صفت «كان» و مجرور
 ب) نقش و اعراب محلی «هذه» چیست؟ جواب: نائب فاعل و محلا مرفوع
 ج) «اللام» دوم در عبارت چه نقش و اعرابی دارد؟ جواب: مفعول دوم و منصوب

۶- با چه شرایطی به جای «فاء» رابط در جواب شرط، «إذا» فجائیه می آید؟ ص ۲۹ - ۲ نمره

- جواب: ۱. جمله جواب اسمیه باشد. ۲. جمله جواب خبری مثبت باشد. ۳. جمله جواب با نواسخ شروع نشود. ۴. اذات شرط «ان» یا «إذا» باشد
 ۷- در مورد آیه شریفه «لن نألوا البر حتى تنفقوا مما نجون» به سؤالات زیر جواب دهید. ص ۳۵ - ۱۵ نمره
 الف) مجرور «حتى» را مشخص کنید. جواب: (أن) تنفقوا
 ب) جمله «نَجُون» چه نقش و اعراب محلی دارد؟ جواب: سله و محلی از اعراب تدارک.
 ج) متعلق حرف جر «بمما» را مشخص کنید. جواب: «تنفقوا»

۸- نقش کلماتی که زیرشان خط کشیده شده است را مشخص کنید. ص ۴۲ و ۴۳ و ۵۸ - ۱۵ نمره

- الف) «هيهات هيهات لئما توعدون»: جواب: فاعل
 ب) «المدينة نظيفة سوارعها»: جواب: فاعل
 ج) «ويل للمطغنين»: جواب: مبتدا